

ĐỀ THI HỌC KÌ 2 – ĐỀ 9

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10

BỘ SÁCH: CÁNH DIỀU

Thời gian làm bài: 90 phút

I. ĐỌC HIỂU (6đ)

Học sinh đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi phía dưới

CHƯƠNG 1:

TIỂU THUYẾT DẤU CHÂN NGƯỜI LÍNH – NGUYỄN MINH CHÂU

Chuyến đi công tác, nửa năm sau Kinh mới trở ra... đến một chặng cuối cùng bên con đường số 9, lúc đã sắp về đến căn cứ hậu phương thì thành linh địch đồ quân xuống con đường đi. Một buổi sáng, những chiếc trực thăng sơn màu kẽm, bụng phình to như những con cá lóc chửa bay rùng rùng từ phía Đông Nam lên. Một chiếc trực thăng chở một trung đội lính Mỹ, có ba cánh quạt... Lượng nằm ngửa, gió quạt thốc vạt áo trùm kín cả đầu cả mặt. Anh nhồm dậy, gió xô ngã. Lại ngồi dậy. Anh quỳ lom khom để ngó chúng. Bông Lượng thấy ngọn lửa chớp nhoáng một cái trước mặt: Bọn chúng bắn dọn bãi rồi!

- Anh Kinh ơi, cho tôi bắn trực thăng nhé! - Lượng hét to át cả tiếng hai mươi ly nổ chung quanh.

Kinh phán đoán: Tội thám báo mặt đất đã phát hiện được đoàn của mình nhưng chúng vẫn còn gờm không dám nổ súng nên phải gọi trực thăng đến chụp bắt.

Kinh không do dự, liền hạ lệnh cho bắn.

- Ngon xoi quá! - Lượng reo lên.

Bọn địch láo nháo xúm quanh một cái thành cửa sổ, đang thả đạn cối xuống. Lượng kê súng vào vai xiết cò lia tròn một băng hạ ngay chiếc trực thăng đầu tiên. Cuộc chiến đã bắt đầu. Bọn chúng có đến một đại đội. Bên ta, chín người của một đoàn đi công tác được chia thành ba tổ chiến đấu.

Kinh hạ lệnh cho đoàn phó nắm hai tổ. Đại bộ phận vừa mở đường rút về phía dãy núi đá cách đây độ hơn năm trăm thước. Kinh trực tiếp nắm một tổ trong đó có Lượng, ở lại yểm hộ cho anh em rút. Lượng cùng một chiến sĩ và đoàn trưởng Kinh, ba người chiếm một cái gò đất giữa bãi tranh...

Tàn tro trộn lẫn mồ hôi chảy ròng ròng trên trán, trong hai hố mắt, trên ngực Lượng. Chung quanh cái gò đất, nắng và lửa cháy, cùng với tàn tranh bay đen trời. Xác những tên Mỹ nằm co quắp khắp nơi. Ngay trước mặt Kinh, bên kia gốc cây, ba bốn thằng chết năm ngửa tênh hênh. Nắng như giội xuống những khuôn mặt chúng. Bảy giờ, cối và đại liên lại nổ ầm ầm vào chân gò. Kinh bé đồng chí chiến sĩ đã bị thương nặng vào gấu sau một bụi cây, mắt vẫn nhìn về phía trước:

- Này Lượng!

Có tôi,

- Nghe đây. Đợt này nhất định chúng sẽ kéo lên rất đông. Cậu có nghe được tôi nói không? Bây giờ cậu để tất cả lựu đạn lại cho tôi... Anh em đằng sau đã rút xong. Cậu hãy lui ra sau dùng tiểu liên yểm hộ cho tôi, và cũng thương binh về....

Lượng hiểu ý định người chỉ huy.

- Tôi phải là người rút sau cùng - Lượng trả lời kiên quyết - Anh là đoàn trưởng, phải rút về trước đi, anh Kinh!

Quân Mỹ tiếp tục xô vào. Ngay hai loạt tiểu liên đầu tiên, hai người đã quật ngã hai tên hăng hái chạy trước. Tất cả chùn lại. Nhưng một quả đạn cối bỗng nổ tung đất đá và tàn tro vọt lên. Kinh bật lên một tiếng chửi, một nửa khuôn mặt Kinh tự nhiên tê dại đi. Lượng bồi thêm một chùm đạn vào đám quân Mỹ đang nằm bẹp sau các xác chết rồi chạy vội về phía Kinh. Anh thấy hố mắt trái của Kinh như tụt sâu xuống. Một dòng máu từ bên trong cái hố mắt rỏ thành giọt lăn qua vành má lấm đầy bụi tro xuống cằm. Khoảng túi áo ngực và cả băng súng Kinh đang cầm tay cũng đọng những vết máu lẫn với tàn tro.

Kinh ngồi bệt giữa đất cho Lượng quán vòng băng cá nhân trùm kín đầu. Kinh dẫn Lượng cách vừa đánh vừa rút. Kinh đã bị choáng nhưng vẫn còn khỏe lắm. Ông cúi xuống xác đồng chí bị thương lên lưng, bước từng bước chắc chắn và chậm chạp về phía sau, thỉnh thoảng dừng lại kẹp súng vào nách bắn yểm hộ cho Lượng.

Cuộc chiến đấu tiếp theo dưới chân lèn đá, bọn chúng bỏ xác lại từng đống... Chúng vừa rút lui, Kinh liền cho mọi người xuống bãi tranh để tìm Lượng. Tìm khắp nơi không thấy. Cũng không thấy xác. Kinh quyết định cho đoàn ở lại thêm một ngày nữa để tìm, và dò la tin tức thì biết Lượng đã bị địch bắt. Cơ sở trong vùng cho biết quân địch chết và bị thương gần ba chục tên, Lượng bị thương ngất đi, đã bị chúng bắt đem lên trực thăng chở về thị trấn Khe Sanh.

Sau khi đoàn công tác về đến hậu phương một thời gian rất lâu, Kinh vẫn chưa hề bảo tin tức gì cho gia đình của Lượng. Nhưng Kinh nghĩ chắc chắn Lượng không còn nữa! Khoảng ba năm sau, Kinh từ trên cơ quan Tổng cục Chính trị về nhận chính ủy trung đoàn 5. Kinh về hôm trước thì sáng hôm sau, Nhẫn,

trung đoàn trưởng, đề nghị ông xuống một đại đội để theo dõi tình hình kiểm tra vũ khí, nhân tiện làm quen với anh em cán bộ và chiến sĩ dưới đơn vị...

Kinh xuống đại đội trình sát một cách thực là tình cờ. Ông vừa bước chân vào đến sân thì đã thấy Lượng đang ngồi chồm hổm trước một đồng vũ khí: Súng trường, tiểu liên báng tiểu liên cực nhanh của Mỹ, lựu đạn, thuốc nổ, các thứ được bày biện thứ tự trên những tấm ván nằm. Lượng mặc bộ quân phục còn nguyên nếp hồ. Vẫn cái thân hình cao lớn và chắc nịch, vẫn con mắt có một vết đỏ bên khóe, vẫn những cử chỉ và tiếng nói cứng cỏi như ngày trước... “Hắn nom già đi nhiều quá. Như một người ngoài ba mươi”, Kinh nhận xét. Phải sau một lát, Kinh mới nhận ra được nhưng vẫn còn nghi hoặc.

- Gì mà gắt om lên vậy hả ông? - Kinh bước tới bên cái bậc thêm lát đá, mỉm cười hỏi.

Lượng ngẩng đầu lên ngắm con người vừa mới đến, nhìn chòng chọc vào con mắt bên trái rồi ném cuốn sổ tay xuống thêm:

- Chao ôi, anh Kinh!

Khi Lượng kẹp đôi cánh tay rắn chắc như chiếc đòn gánh vào sau lưng ông đến đâu nghe âm đینگ, Kinh mới thực sự tin rằng Lượng hãy còn sống.

Lượng buông Kinh ra rồi vội vàng lôi ngay vào trong nhà:

- Anh đi đâu mà tìm tới đây được hả?

- Mình mới về làm chính ủy ở đây, mới về chiều hôm qua - Con mắt trái của Kinh hình như có ngấn nước mắt - Kể đi, làm sao cậu lại còn sống được? Hồi ấy chúng mình cứ xấn là đoàn quân đi tìm xác cậu suốt một ngày ở cái bãi tranh. Sau cùng mình biết cậu bị bắt, và mình đoán không khéo chúng nó đã “làm thịt” cậu rồi!

- Chính tôi cũng nghĩ thế. Nhưng những người như chúng ta dễ gì chúng giết chết được! Chao ôi, quả đất thật là tròn nhỉ? Ai sắp đặt mà khéo thật. Tôi với anh lại về với nhau ở trung đoàn này. Gia đình vợ con anh hồi này thế nào?

Kinh kể vắn tắt những công việc trong gia đình cùng tình hình con cái cho Lượng nghe,

... Kinh đi quanh quần một vòng chung quanh cái thôn đại đội của Lượng đang đóng quân. Tất cả đều hết sức yên tĩnh trong một buổi sớm mùa hạ. Những tốp máy bay phản lực của địch đi bắn phá hậu phương chưa bay qua vùng trời trong trẻo. Ngoài bãi dâu, một con vịt đứng đỉnh dầm lũ con vừa mới nở đi kiếm ăn, con nào cũng vàng rộm như những nắm bông nhuộm phẩm. Tiếng mấy cậu anh nuôi kháo chuyện lao xao với những người con gái ngoài bờ giồng. Dọc lối đi lát gạch ngoài cổng làng, người ta đang phơi thóc

(Dẫn từ <https://sachtruyen.net/doc-sach/dau-chan-nguoi-linh.77f91.0002>)

Câu 1: Nội dung của văn bản trên?

- A. Kể về câu chuyện của Kinh và Lượng, hai chiến sĩ đã sát cánh chiến đấu bên nhau trong chiến tranh, tình cờ gặp lại nhau
- B. Kể về chuyện Kinh và Lượng chiến đấu với giặc Mỹ
- C. Kể về chuyện ngày hòa bình, hai chiến sĩ Kinh và Lượng gặp lại nhau
- D. Kể về cuộc trò chuyện giữa Kinh và Lượng

Câu 2: Chi tiết nào KHÔNG thể hiện sự khốc liệt của chiến tranh?

- A. Xác những tên Mỹ nằm co quắp khắp nơi. Ngay trước mặt Kinh, bên kia gốc cây, ba bốn thằng chết nằm ngửa tênh hênh.

B. Bây giờ, cúi và đại liên lại nổ ầm ầm vào chân giò.

C. Anh thấy hố mắt trái của Kinh như tụt sâu xuống. Một dòng máu từ bên trong cái hố mắt rỏ thành giọt lăn qua vành má lấm đầy bụi tro xuống cằm. Khoảng túi áo ngực và cả báng súng Kinh đang cầm tay cũng đọng những vết máu lẫn với tàn tro.

D. Ngoài bãi dâu, một con vịt đứng đỉnh lẩn lữ con vừa mới nở đi kiếm ăn, con nào cũng vàng rộm như những nắm bông nhuộm phẩm. Tiếng mấy cậu anh nuôi kháo chuyện lao xao với những người con gái ngoài bờ giếng. Dọc lối đi lát gạch ngoài cổng làng, người ta đang phơi thóc.

Câu 3: Khi được cấp trên là Kinh đề nghị: *Nghe đây. Đợt này nhất định chúng sẽ kéo lên rất đông. Cậu có nghe được tôi nói không? Bây giờ cậu để tất cả lựu đạn lại cho tôi... Anh em đằng sau đã rút xong. Cậu hãy lui ra sau dùng để tiểu liên yểm hộ cho tôi, và công thương binh về ...*, Lượng đã hành động như thế nào?

A. Lượng tuân theo lệnh chỉ huy rút lui về phía sau

B. Lượng từ chối và đề nghị cả 2 người cùng ở lại để chiến đấu

C. Lượng bỏ chạy vì biết không cầm cự được

D. Lượng kiên quyết từ chối và đề nghị mình là người rút sau cùng, chỉ huy phải rút về nước

Câu 4: Hành động trên của nhân vật Lượng thể hiện điều gì?

A. Tình đồng đội sâu sắc, nghĩa tình cao đẹp giữa những người lính

B. Sự dũng cảm, sẵn sàng hy sinh bản thân vì đồng đội

C. Tinh thần trách nhiệm cao, ý thức giác ngộ của 1 chiến sĩ hiểu được sự quan trọng về vị trí của người chỉ huy với cuộc chiến

D. Tất cả các ý kiến trên

Câu 5: Trong câu văn sau, tác giả đã dùng biện pháp nghệ thuật nào: *Kinh về hôm trước thì sáng hôm sau, Nhân, trung đoàn trưởng, đề nghị ông xuống một đại đội để theo dõi tình hình kiểm tra vũ khí, nhân tiện làm quen với anh em cán bộ và chiến sĩ dưới đơn vị...?*

A. So sánh

B. Ẩn dụ

C. Chêm xen

D. Hoán dụ

Câu 6: Nhân vật Kinh được miêu tả trong đoạn trích là người như thế nào?

A. Một người chỉ huy dạn dày kinh nghiệm, có sức phán đoán cao, dũng cảm, trách nhiệm và xông xáo, có tình đồng chí đồng đội sâu sắc.

B. Một chỉ huy còn non nớt những hết sức dũng cảm và có trách nhiệm.

C. Một người lính dũng cảm, có tinh thần đồng đội sâu sắc.

D. Một người lính dạn dày kinh nghiệm, dũng cảm.

Câu 7: Mục đích của tác giả khi viết tác phẩm là gì?

A. Ca ngợi vẻ đẹp và phẩm chất tốt đẹp của người lính trong chiến tranh.

B. Phê phán bộ mặt tàn ác của kẻ thù, lên án chiến tranh.

C. Thể hiện khát vọng hòa bình.

D. Tất cả các phương án trên.

Câu 8: Hình tượng người lính trong tác phẩm được tác giả xây dựng thông qua những yếu tố nào?

A. Ngôn ngữ, cử chỉ, hành động.

B. Ngôn ngữ và thế giới nội tâm.

C. Ngôn ngữ và hành động.

D. Ngôn ngữ và cử chỉ.

Câu 9: Không gian nghệ thuật trong đoạn trích được miêu tả bao gồm những không gian nào? Dụng ý của nhà văn khi miêu tả các không gian đó? (1đ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 10: Em hãy kể tên một vài tác phẩm mà em biết có cùng đề tài viết về người lính (1đ)

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

II. VIẾT (4đ)

Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của anh/chị về trách nhiệm của tuổi trẻ
đối với quê hương đất nước

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.

- Giám thị không giải thích gì thêm.